

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут

Інтерактивний освітній простір ЗВО

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО ВЕБІНАРУ

28 березня 2024 року

Вінниця 2024

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ВТЕІ ДТЕУ
заборонено**

УДК 378:316.77:004

Інтерактивний освітній простір ЗВО [Електронний ресурс] : матеріали Всеукраїнського науково-практичного вебінару (м. Вінниця, 28 березня 2024 р.). Вінниця: ВТЕІ ДТЕУ, 2024. 82 с.

Розглядаються питання розвитку та впровадження інтерактивних форм, методів та засобів навчання у закладах вищої освіти. Висвітлюються аспекти створення та оцінювання ефективності інформаційного електронного середовища закладу вищої освіти. Обґрунтовується впровадження інновацій в навчальний процес вищої школи. Приділено увагу різноманітним інструментам онлайн навчання в умовах пандемії.

Розраховано на науково-педагогічних працівників, аспірантів та здобувачів вищої освіти економічних, педагогічних та технічних закладів вищої освіти.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Редакційна колегія: Іванченко Г., канд. екон. наук, доцент; Гусак Л., канд. пед. наук, доцент; Махначова Н., канд. екон. наук, доцент; Семенюк І., канд. екон. наук; Яремко С., канд. техн. наук, доцент.

© Вінницький
торговельно- економічний
інститут ДТЕУ, 2024
© Автори тез доповідей

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ВИЩОЇ ШКОЛИ

Бабчинська О.І., д-р екон. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Сучасні освітні тренди: ключовий інструмент у підвищенні якості освіти..	39
Бондар В.О., асистент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Розвиток особистого бренду викладача: можливості та ресурси.....	42
Бондарчук Л.В., канд. екон. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Застосування інноваційних підходів в системі організації освітнього процесу.....	45
Гулівата І.О., канд. пед. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Європейський досвід законодавчого регулювання цифрового безбар'єрного середовища.....	48
Гусак Л.П., канд. пед. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Забезпечення умов для безбар'єрного навчання людей з особливими освітніми потребами в умовах цифровізації.....	53
Добровольська Н.В., канд. пед. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i>	
Савицька Л.А., канд. техн. наук, доцент <i>Вінницький національний технічний університет</i> Можливості використання імерсивних технологій при викладанні дисципліни «Дискретна математика».....	56
Добровольський О.І., аспірант <i>Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського</i> Особливості використання імерсивних технологій у закладах вищої освіти.....	59
Замкова Н.Л., д-р філос. наук, професор	
Махначова Н.М., канд. екон. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Використання коучингових технологій в освітньому процесі.....	62
Іванченко Г.В., канд. екон. наук, доцент <i>Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ</i> Основні переваги застосування проектного навчання студентів.....	65

Гусак Л.П.

канд. пед. наук, доцент

Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, м. Вінниця

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ БЕЗБАР'ЄРНОГО НАВЧАННЯ ЛЮДЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

У сучасних умовах, що характеризуються інтенсивним впровадженням у всі сфери життєдіяльності соціуму цифрових технологій, актуальним стає питання про адаптацію до цього процесу осіб з інвалідністю, маломобільних груп та людей з особливими освітніми потребами. Насамперед йдеться про їхнє навчання. Названа категорія громадян в умовах цифрової трансформації має такі ж можливості, що й люди без обмежень, що виражається у забезпеченні безперервного навчання, наявності доступу до інформаційних матеріалів (у формі відео – для людей з проблемами слуху, аудіо – для громадян із проблемами зору тощо).

Звертаючи увагу до професійну освіту як початковий етап включення людей з інвалідністю у сферу трудової соціалізації, слід зазначити, що електронна форма навчання на відміну від традиційної має низку переваг оскільки нівелює їх фізичне обмеження. Зокрема, дає можливість повернутися до теми і повторити її, детальніше вивчити одну з дисциплін; займатися один на один з викладачем або у віртуальній аудиторії з групою; спілкуватися з усіма однодумцями; навчатися у будь-якому місці.

Варто відзначити також, що емоційний стан людей з інвалідністю під час навчання може бути різним, оскільки залежить від багатьох факторів. Деякі можуть відчувати стрес і занепокоєння, пов'язані з пристосуванням до нових умов навчання або фізичними та психологічними бар'єрами, що виникли.

Основні негативні емоційні стани, з якими можуть стикатися люди з інвалідністю під час навчання, можна усунути за допомогою ІТ-інструментів. В

умовах цифровізації в процес навчання у використуванні електронні платформи можна інтегрувати різні соціологічні опитування і тести, спрямовані на виявлення проблемних місць.

Серед дидактичних методів дистанційного навчання, які можна застосовувати під час використання цифрового середовища, виділимо такі:

1. Включення інтерактивних моделей навчання в освітній процес – це метод, заснований на взаємодії людей з інвалідністю, з навчальним матеріалом і дозволяють створювати більш інтерактивне та наочне освітнє середовище. Це можуть бути інтерактивні відеоуроки, діаграми, симулятори тощо.

2. Використання комп'ютерних ігор для навчання – це метод, що дозволяє людям з інвалідністю навчатися через гру та взаємодію у ній.

3. Застосування можливостей віртуальних лабораторій і симуляторів - це метод, який створює інтерактивне середовище для вивчення людьми з особливими освітніми потребами різних наукових дисциплін.

4. Організація онлайн-дискусій та колаборація – це методи, які дозволяють студентам спілкуватися та співпрацювати онлайн. Обговорення можуть проводитись у загальному чаті або через форуми, а колаборація – реалізовуватись через спільне створення проєктів, навчальних матеріалів тощо.

Цифрові освітні платформи мають можливості швидкої конвертації матеріалу, аналогічні можливості надає спілкування в чаті, використання методів штучного інтелекту.

5. Адаптивне навчання – це метод, що дозволяє підлаштувати процес навчання під індивідуальні потреби та інтереси кожного студента з інвалідністю. Із застосуванням методів штучного інтелекту можна аналізувати дані користувачів з інвалідністю, адаптувати навчальний матеріал та методики навчання до них відповідно до індивідуальних потреб кожного студента.

6. Віртуальні помічники у вигляді спливаючих повідомлень чат-ботів з підтримкою та забезпеченням миттєвого зворотного зв'язку. Цей вид допомоги в навчанні для осіб з інвалідністю, доступний цілодобово, що дозволяє максимально адаптувати освітній процес до індивідуальних потреб кожного студента.

7. Смарт-контент – даний метод полягає у грамотному доборі інтерактивних та інноваційних освітніх матеріалів.

Всі ці методи дають можливість як долати бар'єри у навчанні людей з інвалідністю, так і створювати індивідуальний освітній трек, персоналізовані плани навчання, виконувати налаштування рівня складності матеріалу тощо.

Застосування представлених дидактичних методів електронного навчання дає можливість адаптації та підтримки людей з особливими освітніми потребами у ході професійної освіти відповідно до їх потреб (наприклад, зручний інтерфейс, збільшені літери або можливість використання спеціального обладнання). Електронні освітні ресурси доступні всім студентам, незважаючи на різноманітність їх потреб.

Застосування штучного інтелекту в освіті робить навчальний процес для людей з інвалідністю більш ефективним і персоналізованим, при цьому викладачі отримують можливість забезпечення якісного зворотного зв'язку, автоматизації рутинних завдань, розробки індивідуалізованих навчальних планів і надання навчальних матеріалів студентам, що навчаються в необхідному для них форматі. Адаптивне тестування з використанням інструментів штучного інтелекту може використовуватися для визначення рівня знань та здібностей кожного учня. Це дозволяє забезпечити більш персоналізований підхід в освіті стосовно людей з інвалідністю.

Список використаних джерел:

1. Нечепорчук А. Новий освітній простір: безбар'єрність. URL: https://decentralization.ua/uploads/library/file/408/NOP_Bezbaryernist.pdf (дата звернення: 19.03.2024).

2. Yubo Zhang, Gang Qin, Lijun Cheng, Marimuthu Karuppiah. Interactive Smart Educational System Using AI for Students in the Higher Education Platform. Journal of Multiple-Valued Logic and Soft Computing. 2021. Vol. 36, iss. 1-3. P. 83–98.